

Anna KARNAT

annakarnat@gmail.com

Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie

Czy społeczeństwa demokratyczne są skazane na nudę?

Tytuł referatu nawiązuje do stwierdzenia A. de Tocqueville'a, który utratę chęci do pracy i życia wskazywał jako konieczne następstwo rozwoju demokracji. To poniekąd konsekwencja zanikania różnic kulturowych, szerzącego się egalitaryzmu oraz populizmu miałyby kierować życiem przyszłych pokoleń ludzi zamieszkujących systemy demokratyczne i odwołujących się do demokratycznych tradycji w urządzaniu politycznych ustrojów. Ponadto różne (nowe) formy despotyzmu i słabnięcie „szlachetnych ambicji” uczestników świata społecznego prowadzić mają do stanu, którego przezwyciężenie nie jest łatwe, a wyjściem z niego mogą okazać się pewnie formy ucieczki, które były dla Tocqueville'a równie niebezpieczne jak sama nuda. Podział z uwagi na dostęp do dóbr materialnych byłby w tym przypadku decydujący, jeśli chodzi o wybór jednej z dwóch możliwych dróg eskapistycznych. Bogatym przypisał on tendencję do zachowań ogniskujących się wokół hedonistycznego materializmu (posiadania i konsumpcjonizmu), natomiast biednych widział jako spełniających się w „fanatyzmie religijnym”, pozwalającym na zerwanie jakichkolwiek realnych związków z teraźniejszością i odniesieniem się do nieskończoności realizowanej „tu i teraz”.

Celem wystąpienia jest refleksja nad (nie)aktualnością wizji de Tocqueville'a w kontekście współczesnych przemian zachodzących w społeczeństwach demokratycznych